
Steketee
CVT

Tekst: Egbert Jonkheer
Beeld: Egbert Jonkheer

Koppensnellen in de polder

Hoe leg je een goed zaaibed neer? Iedere akkerbouwer heeft daar zijn eigen idee bij. Op de lichte klei rond Swifterbant vroegen we telers waarom ze hebben gekozen voor de zaaibedcombinatie waarmee zij rijden.

Het is maandag 29 maart. Op de lichte klei rond Swifterbant twijfelen akkerbouwers wat ze zullen doen. Langer wachten of toch zaaien? De grond is al mooi aan het opgrijzen, maar tussen de ploegsneden zijn hier en daar nog donkere plekken te zien. Het is een afweging tussen het toegeven aan de voorjaarskriebels en de kans op structuurbederf.
‘Eigenlijk zou het iets verder moeten opdrogen’, zeggen ook de akkerbouwers die ‘s middags een begin maken met het zaaien van hun bieten en uien. De bovengrond valt zonder moeite uit elkaar, maar onderin is het nog koud en nat. Toch besluiten de meesten om door te gaan, gezien de wisselvallige weersvooruitzichten.
Twee zaken vallen op in de polder. De kopeg verliest steeds meer terrein aan de sneleg. De machine mag dan minder breed inzetbaar zijn, hij geeft minder kans op versmering en heeft een hogere capaciteit. Daarnaast rijden de meeste telers met een koppensneller in de fronthef. Ook dat is een capaciteitskwestie en het rijdt wel zo comfortabel. Toch schuilt in het werktuig het gevaar dat het een antwoord wordt op een niet al te vlakke ligging. Een vlakke ligging blijft de basis van een goed zaaibed.

◀ MARK GRUBBEN: ‘SNELEG IS GEEN OPTIE’

Mark Grubben heeft net de zaaimachine klaargezet. Voordat hij naar het land kan om de eerste bieten te zaaien, wacht hem nog een klus die hoort bij het moderne boerenbestaan: het ombouwen en kalibreren van zijn GPS-ontvanger. Collega-akkerbouwer Randolf Scholte legt ondertussen het land voor hem klaar. Voor op de trekker hangt een Steketee-zaaibedbereider, met onder de hefarmen een bandendrukrol. Deze leggen de grond mooi vlak. Hierdoor is de kopeg, achterop de trekker, nauwkeurig af te stellen. De kopeg heeft een open rol met daarachter een rijtje veertanden die de laatste oneffenheden vlakstrijken. Grubben is tevreden over het resultaat van zijn combinatie. De kopeg blijft voor hem de ideale allroundmachine, ook al is de capaciteit van de machine beperkt. „Een sneleg werkt prachtig op zware grond, maar wij zitten voor een deel ook op lichte grond. En daarop heeft een sneleg de neiging om te gaan bulldozeren.”

▶ KEES LEKKERKERK: ‘SNEL EN SIMPEL’

Kees Lekkerkerk moet flink doorrijden om de loonwerker voor te blijven, die een stukje verderop met drie bedden tegelijk zijn uien zaait. De akkerbouwer annex melkveehouder rijdt met een Lemken Compactor achter de trekker en een koppensneller in de fronthef. De koppensneller – in bijpassende blauwe kleur – is een eigen bouwsel. Lekkerkerk: „Die schuift de ergste oneffenheden vlak, waardoor ik harder kan rijden. Het is een simpel ding, maar wel een belangrijke aanwinst. Niet alleen vanwege de capaciteit. Want hoe harder je rijdt, des te beter het bewerkingsresultaat.”
Behalve voor zijn uien gebruikt Lekkerkerk de combinatie ook om het land klaar te leggen voor de bieten en de maïs. Voorlopig heeft hij geen plannen om te investeren in andere apparatuur. „Ik heb capaciteit voor relatief weinig geld. Voor de 25 hectare die ik er jaarlijks mee doe, vind ik het perfect zo.”

◀ TJAART JAGER: ‘NU NOG EEN BANDENROL’

De 105 pk Case van Tjaart Jager zakt af en toe flink in toeren als hij met tien km per uur over een geploegde tarwestoppel wordt gestuurd. Met een koppensneller voorop en een Rumptstad zaaibedbereider achterop legt de combinatie het land net vlak genoeg om er bieten in te zaaien. De geploegde grond ligt er wat grof bij. „Ik had hem over de vorst willen bewerken, maar ik ben in de winter ziek geweest”, zegt Jager bijna verontschuldigend. De akkerbouwer heeft opvallende achterbanden onder zijn trekker. Het zijn grasbanden die van een veehouder zijn geweest. „Ze zijn mooi breed, maar hebben weinig tractie. De voorwielaandrijving moet flink meehelpen.” Jager is goed te spreken over zijn zaaibedcombinatie, maar heeft nog wel een wens. Onder de frontheft wil hij plaatsmaken voor een set autowielen, om de bodem over de volle breedte te kunnen aandrukken. Daarvoor moet een van de egalisatiebalken van de koppensneller naar de voorzijde van het werktuig verhuizen. „Een klusje voor de komende winter”, aldus Jager.

▶ PETER RIENKS: 'HET BEGINT MET GOED PLOEGWERK'

Met een gangetje van dertien km per uur wint Peter Rienks steeds meer terrein op zijn broer Rik, die hem volgt met de zaaimachine. Vanmiddag gaat er zeven hectare bieten in. Ondanks de hoge snelheid is het comfortabel toeven in de cabine. Daarvoor zorgt de Steketee-koppensneller in de fronthef. Rienks: „Voor het bewerkingsresultaat is hij misschien niet eens nodig. Als je veel moet vlakschuiven, dan is je ploegwerk niet goed." Achter de trekker hangt een Rumptstad zaaibedbereider en een pakkerrol met hydraulische gewichtsoverdracht van hetzelfde merk. Voor Rienks is de belangrijkste eis dat de grond niet te fijn komt te liggen. De 25 procent afslibbare grond is gevoelig voor slemp. Om die reden ploegt hij doorgaans laat. Afgelopen winter was hij wat vroeger dan anders en lag het perceel begin december al om. Rienks: „Achteraf heeft dat goed uitgepakt. Vanwege de lange vorstperiode zou het anders wel erg laat zijn geworden."

◀ HARRY SCHREUDER: 'OP TERMIJN EEN SNELEG'

De trouwe bezoekers van zijn website weten dat Harry Schreuder al een tijdje met voorjaarskriebels rondloopt. Op www.harrysfarm.nl houdt de akkerbouwer belangstellenden nauwgezet op de hoogte van zijn activiteiten en overpeinzingen. Vandaag heeft hij besloten om zijn uien te zaaien, ook al houden de omstandigheden niet over. Hier en daar trekt zijn grondbewerkingscombinatie zelfs een valse kluit naar boven. De combinatie bestaat uit een 140 pk Steyr met voorop een Cappon koppensneller en achterop een kopeg met hydraulische pakkerrol onder de hefarmen. Een neteg sleept er achteraan om de aansluitruggetjes vlak te trekken. Het liefst zou Schreuder de kopeg vervangen door een sneleg. „Je roert nu toch in gevoelige grond. Bovendien heeft een sneleg meer capaciteit."

▶ ANKO RISPENS: 'KOPEG KAN HET PRIMA AF'

Dat een uitgebreide set werktuigen niet altijd nodig is, blijkt op het land van de familie Rispens. Met de kopeg legt Anko Rispens een prima zaaibed neer voor zoon Siebren, die hem volgt met de bietenzaaimachine. De structuur is zo mooi dat hij flink kan doorrijden. Het valt vooral op dat het land mooi vlak ligt. Dat is te danken aan de hoofdgrondbewerking. Het gaat om aardappelland dat niet is geploegd, maar bewerkt met een Kongskilde Paragrubber; een bouwvoorlichter.
Rispens heeft de dichte rol van de kopeg vanochtend vervangen door de spijlenrol. „Die loopt er mooi overheen en drukt nog eens een kluitje kapot." Achter de kopeg sleept een ijzeren buis aan twee kettingen, om de aansluitruggetjes vlak te strijken. Is hij tevreden zo? „Och, als ik een fronthef op deze trekker had, dan zou ik overwegen om er een drukrol of een koppensneller in te hangen. Maar het gaat prima zo."

◀ Aankoeken voorkomen
Een handigheidje: de aandrukrol van de kopeg heeft de neiging om bij de aanhechtingspunten van de spijlen het eerst vol te lopen. Met rubberen elastieken voorkomt Rispens dit.